Протокол	**Второ заседание на подкомитетите по ФСП към КН на ПРР 2021-2027 г.** **08.11.2024 г.,** **Проведено в гр. Перник, сграда "Минна дирекция"**
Предмет:	**Второ заседание на подкомитета на област Перник по ФСП към Комитета за наблюдение на Програма „Развитие на регионите" 2021-2027 г.**
	Съпредседател на подкомитетите по ФСП към КН на ПРР 2021-2027 г. Юра Йорданова-Витанова, заместник-министър на регионалното развитие и благоустройството и РУО на ПРР Людмил Веселинов, областен управител на област Перник и съпредседател на подкомитетите по ФСП за област Перник Представител/и на ведомствата, отговорни за политиките, по които ще се финансират мерки от Фонда за справедлив преход Ася Станкова, МРРБ Ивайло Стоянов, МРРБ Кети Карачолова, МРРБ Красимир Ненов, МЕ Мартин Райчев, МИИ Росен Симеонов, „Бюро по труда" Перник Представител/и на общините на територията на областта Стефан Кръстев - община Перник Иван Бъчваров- заместник-кмет Община Брезник Местни/регионални представител/и на всяка от национално представителните организации на работниците и служителите и на работодателите Таня Бегова - КРИБ Перник Радослав Теодосиев - КНСБ – Перник Марио Нинов – представител на КТ „Подкрепа" Огнян Атанасов – вицепрезидент на КНСБ Представител/и на академичната общност Гл.ас. Александрина Костадинова-Славева – ЛТУ – София Представител/и на икономическия сектор Веселка Вачева Представител/и на следните групи юридически лица с нестопанска цел за обществено полезна дейност

	Ася Томашек-Младежки център Перник Мирослава Александрова,“ Мо Ментор“ Наблюдатели с право на съвещателен глас: Агнес Монфрет, ЕК Питър Чахов, ЕК Секретариат на ПКН на ПРР 2021-2027: Изабел Владимирова, МРРБ Тонка Иванова, МРРБ

Присъствено откриване на заседанието и приветствие към членовете бе отправено от Г-жа Юра Йорданова-Витанова – заместник - министър на регионалното развитие и благоустройството и Ръководител на Управляващия орган на ОПРР 2014-2020 г. и ПРР 2021-2027 г. (РУО).

Г-жа Юра Йорданова – Витанова, заместник-министър на МРРБ, откри заседанието като поздрави с добре дошли всички членове на подкомитета, представителите на **ЕК** и изразявайки благодарност към Областна администрация - Перник за любезното домакнинство. Тя припомни, че първото заседание бе проведено при изключително засилен интерес и ангажираност на всички представители и заинтересовани страни и изрази надежда, че тази ангажираност във вземането на решения, които ще доведат до успешно реализиране на справедливия преход, ще продължи и занапред. Г-жа Витанова прйпомни, че само след шест месеца след структуриране на подкомитета, благодарение и на партньорите си, Управляващият орган изготви проект на методология и критерии за всички планирани за 2024 година процедури по Справедлив преход, които ще бъдат представени на това заседание.

Г-жа Витанова подчерта, че всички заинтересовани страни ще положат усилия за реализиране на справедливия преход, тъй като той дава възможност не само за допълнително европейско финансиране, но и за изпълнение на важни проекти в сферата на зелената трансформация, което ще запази ангажираността на местната общност. **Г-жа Витанова** заяви, че по първата процедура за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради по Приоритет 4 на ПРР, обявена през месец юни, е проявен силен интерес като са подадени 329 проектни предложения, което е два пъти повече от осигурения ресурс - приблизително 196 млн. лева, а подадените проектни предложения са на стойност около 455 млн. лева. Изрази надежда, че в настоящето заседание ще се проведе ползотворна дискусия, която ще доведе до вземането на важни решения при реализирането на Справедливия преход.

Г-жа Йорданова-Витанова пожела успешна работа на всички членове на заседанието и даде думата на **областния управител на Област Перник, г-н Людмил Веселинов**.

Г-н Людмил Веселинов, Областен управител на Област Перник, приветства с добре дошли всички участници в заседанието и допълни, че административната сграда “Минна дирекция“ е сграда, която пази ценната история на град Перник и същевременно напомня за дълбоките индустриални корени на града. Г-н Веселинов подчерта, че справедливият преход не е просто затваряне на предприятия, а създаване на нов икономически модел за развитието на тези региони. Той благодари на Министерство на регионалното развитие за подготовката на второто заседание на подкомитета и пожела успех на заседанието.

Г-жа Юра Йорданова – Витанова благодари на г-н Веселинов и даде думата на **Г-жа** Монфре, **представител на европейската комисия.**

Г-жа Монфре, представител на Европейската комисия изрази своята благодарност към заместник-министър Витанова за приемствеността, както и към областния управител г-н

Веселинов за любезното посрещане и възможността за провеждане на заседанието на това емблематично място. Тя изрази надежда, че в даден момент сградата може да бъде включена в списъка на ЮНЕСКО като допълни, че жителите в Перник несъмнено трябва да се гордеят.
Г-жа Монфре добави, че за всички е достатъчно известна темата на заседанието, а именно, че е възможно закриването на работни места, но трябва да бъдат предложени нови такива, и това е причината, поради която ЕК работи усилено съвместно с УО и всички заинтересовани страни през последните две и повече години.
Г-жа Монфре обърна внимание на закъснението в изпълнението към този момент, но подчерта, че възможностите не бива да бъдат пропускани, тъй като месец октомври е отчетен като един от най-топлите до този момент е необходимо да бъде разрешен този въпрос, така че нашите деца, внуци, и правнуци да имат бъдеще. В тази връзка Европейският зелен пакт и новосъздаденият справедлив преход са създадени с цел да подпомогнат преодоляването на последиците, като например да се създадат нови работни места, там където някои ще изчезнат.
Тя заяви, че преди година е приключил процеса на програмиране, като ресурсът е 1,2 милиарда евро, съответно 2,4 милиарда лева за трите региона в България, които са определени като най-засегнати и се нуждаят от тази компенсация.
Г-жа Монфре подчерта, че със сигурност в България в момента има високо ниво на заетост и преходът ще окаже влияние, но допълни, че близостта на Перник до столицата не е предимство или фактор за растеж на региона, както е и в районите около всички столици в Европа, във всички страни членки и отбеляза необходимостта от право на избор на хората от региона като бъдат предоставяни съответните възможности за развитие.
Според г-жа Монфре целта на настоящото заседание е да бъдат определени нуждите и какво би имало смисъл, като отговорът на този въпрос е известен в голяма степен на местната власт и заинтересованите страни от Перник, тъй като те най-добре знаят какво им е необходимо и в тази връзка отправи, отново блгодарствени думи към УО, а също и към Министерството на енергетиката, Областният управител и към ключовите заинтересовани страни за това, че присъстват на заседанието и изрази надежда за ползотворна и конструктивна дискусията в заседанието.

Г-жа Юра Йорданова – Витанова благодари на г-жа Монфре и предложи дневния ред за гласуване. След като нямаше въздаржали се и против, тя продължи с темата: Представяне на информацията за изпълнението на приоритет справедлив преход и актуализация на годишната работна програма за 2024 г. за бъдещите действия и за постигането на поставените цел, като даде думата на Г-жа Ася Станкова за представянето на презентация по дадената тема.

Представяне на информация за изпълнението на Приоритет 4 „Справедлив преход“ от ПРР 2021-2027 – текущ преглед, актуализация на Индикативната годишна работна програма (ИГРП) за 2024 г. и визията на Управляващия орган за бъдещи действия за постигане на поставените цели

Г-жа Ася Станкова представи обобщена информация за изпълнението в рамките на 2024 година, какво се предвижда да бъде обявено до края на годината, както и планираното за 2025 година.

Г-жа Станкова представи информация за Процедура „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на многофамилни жилищни сгради, включително справяне с енергийната бедност; Процедура „Подкрепа за работещите в засегнатте сектори чрез обучения за квалификация и преквалификация“. До края на 2024 година, съгласно работната програма, ще бъдат обявени още три прцедури - „Картографиране на уменията на косвено засегнатите лица в най-силно засегнатите от климатичния преход области“ с индикативна стойност от 1 млн. лв., като подчерта, че по време на заседанията в Стара Загора и Кюстендил синдикалните организации са индикирали за увеличаване на ресурса по процедурата, като ще имат възможност в процеса на дискусия и на това заседание да представят своите коментари; „Диверсификация и адаптиране на МСП към икономическия преход“- с индикативен общ бюджет от 250 млн. лв. и „Подкрепа за индустриални и логистични паркове и зони“- 140 млн. лв. Планиран за обявяване е ресурс в размер на 698 млн. лв. или 25% от бюджета на ФСП.

Г-жа Станкова заяви, че програмата на УО е амбициозна, тъй като ако не успеем да

отворим процедурите по ФСП в рамките на следващата година е възможна загуба на тези възможности и средства. Предстоящите през 2025 година продецури са 8 и подлежат на допълнително детайлизиране.
Планираният за обявяване ресурс по Приоритет 4 за 2025 г. – 2,08 млрд. лв. или 75% от бюджета на ФСП. (Виж Приложение № 1)
Тя благодари за вниманието и даде думата на г-жа Монфре за представяне на кратка презентация за справедливия преход в другите държави членки.

Г-жа Монфре представи презентация на тема: „Представяне на изпълнението на Фонда за справедлив преход във всички държави-членки на ЕС“. (Виж Приложение № 2) Тя отбеляза, че всички заинтересовани страни трябва да работят в синхрон и сътрудничество, за да се ускори изпълнението и оползотворят съществуващите възможности, както и избегне риска от загуба на средства през 2026 г.

Г-жа Витанова благодари на г-жа Монфре и даде думата на г-**жа Кети Карачолова** да представи следващата точка от дневния ред.

Методология и критерии за подбор на операции по Приоритет 4 „Справедлив преход“- Картографиране на уменията на косвено засегнатите лица в най-силно засегнатите от климатичния преход области.

Г-жа Карачолова благодари на г-жа Витанова и уточни, че тази процедура за картографиране на уменията на косвено засегнатите лица в най-силно засегнатите от климатичния преход области е продължение на мерките за преквалификация и квалификация на пряко засегнатите лица. (Виж Приложение № 3).

Г-жа Витанова благодари на г-жа Карачолова за представената информация и даде думата на г-н Огнян Атанасов от КНСБ за коментар.

Г-н Огнян Атанасов взе думата като разясни, че в този регион преходът, за който се говори е към финала си, тъй като Перник отдавна не е този въглищен регион, който всички познават, а ще трябва да се възползва от средствата за рекултивация на терените през 2025 г. Г-н Атанасов наблегна на това колко е важно да се справим с климатичните промени заедно и благодари за усилията на УО на ПРР. Той отбеляза огромните усилия, които синдикатите са положили за стартиране на картографирането, като акцентира, че от десет предприятия, в които са работили, в осем от тях са приключили напълно с работата по картографирането и в момента се подготвят докладите, които изискват и съответните изводи. Те ще бъдат представени, както на агенциите, които са участници в този процес, така и на местната власт, за да може всички агенции, свързани с пазара на труда да вземат съответно мерките.
Г-н Атанасов подчерта, че в процеса на изпълнение на картографирането се е установил по-голям брой пряко и косвено засегнати лица и целта на синдикатите е да бъдат достигнати около 30 000 души, което изисква и по-голям брой служители на терен и отново апелира към увеличаване на отпуснатите средства. Той сподели, че проектът вече има популярност и сред колегите от Европейската конфедерация на профсъюзите, като е бил представен в Брюксел лично от г-н Атанасов.

Г-жа Витанова благодари на г-н Атанасов за изказването и за високата оценка за съвместната работа, след което даде думата на г-н Марио Нинов от КТ Подкрепа.

Г-н Марио Нинов, КТ Подкрепа взе думата като потвърди ефективната координация между УО, социалните партньори и всички заинтересовани лица. Той подкрепи изказаното предложение от г-н Атанасов и отново подчерта големия обем на работа, кратките срокове и необходимостта от увеличаване на наличния ресурс за изпълнение на целите.

Г-жа Витанова благодари за изказването и даде думата на г-жа Анес Монфре.

Г-жа Анес Монфре благодари и поздрави синдикатите за добре свършената работа до този момент и подчерта, че това е пример за добро сътрудничество в това направление.

Г-жа Витанова благодари на всички и предложи да се премине към следващата

процедура - Обсъждане на Методология и критерии за избор на операции по процедура „Диверсификация и адаптиране на МСП към икономическия преход" по Приоритет 4 „Справедлив преход" на ПРР 2021-2027 методология и критерии за подбор на операциите по процедура диверсификация. Даде думата на г-н Ивайло Стоянов.

Методология и критерии за подбор на операции по процедура „Диверсификация и адаптиране на МСП към икономическия преход" по Приоритет 4 „Справедлив преход" на ПРР 2021-2027

Г-н Стоянов благодари и представи методологията и критерии по процедурата, която е директно насочена за бизнеса в региона (**Виж Приложение 3**).

Г-жа Юра Витанова благодари за направената презентацията на г-н Стоянов и даде думата на **г-н Красимир Ненов. Г-н Ненов** поздрави всички участници и изрази своята подкрепа за тази процедура, която предоставя възможности за избор. Представени са коментари от МЕ, основно в посока създаване на максимални възможности за включване на максимален брой участници, осигуряване на нови работни места и заетост и обвързаност с безвъзмездната финансова помощ, наличие на амбиция и потенциал за развитие.

Г-жа Витанова предостави думата на **г-н Нинов** от КТ „Подкрепа", който направи коментар по отношение на районирането в България и възникващ проблем, касещ Перник и Кюстендил. Изрази мнение, че в България има нужда от промяна, която е произлезла от демографските процеси в страната, именно стъпвайки на това районiране. Фактите показват, че създаването на работни места в тези области е доста по-трудно, въз основа на сегашното районiране, което е затруднение и за бизнеса.

Г-жа Витанова даде думата на **г-жа Монфре**, която изрази своята благодарност, че е участник в тази дискусия и обърна внимание на процедурата за малки и средни предприяния, които са основни двигатели за икономиката и създаване на нови работни места. По отношение на районирането спомена, че в средата на следващата година предстои преглед и от Евростат и в случай на обоснована необходимост ще се пристъпи към евентуални промени, които ще засегнат и новия програмен период. За постигането на реформа, по-добър фокус на кохезионната политика, както и евентуално пренасочване на ресурс до 10% от по-слабо развитите региони към регионите в преход ще спомогне и планирания междинен преглед на всяка програма през м.март 2025 г.

След нея взе думата и **г-н Стефан Кръстев** от община Перник, който повдигна въпроса за интензитета на помощта по ФСП, който е по-нисък в област Перник и Кюстендил, които са в Югозападен регион, в сравнение със Стара Загора. Според него това е един наболял проблем, който трябва да намери своето решение. Като коментар относно критериите г-н Кръстев, каза че седалището или мястото на осъществяване на икономическа дейност на дадените фирми в регионите имат значение, ако дават перспектива и съответно успеят да задържат младите хора. И в този ред на мисли, като се говори за диверсификация и насърчаване на нови икономически активности следва да се помисли за насърчаване на младежкото предприемачество в регионите, които са обект на фонда за справедлив преход.

Г-жа Витанова добави ,че представените коментари ще бъдат взети под внимание, като обърна внимание на критерия за седалището на фирмите. Изказаните мненията относно критериите ще бъдат представени на КН на ПРР и взето решение от неговите членове.

Г-жа Витанова премина към следващата тема от заседанието и даде думата на **г-жа Кети Карачолова, началник на отдел „Преселекция и договаряне"** за представяне на по-детайлна информация.

Методология и критерии за подбор на операции по процедура "Подкрепа за индустриалните логистични паркове и зони" с фокус върху използването на чиста енергия.

Г-жа Кети Карачолова благодари и представи методология и критерии за подбор на операции по процедура „Подкрепа за индустриалните логистични паркове и зони с фокус използването на чиста енергия", като целта на процедурата е осигуряване на подкрепа за

създаването и разширяването на индустриални паркове и зони включително и ресурси на икономиката както и подкрепа на зелената икономика. (Виж Приложение 3)

Г-н Антов взе думата и повдигна въпроса относно индустриалната зона в Перник и попита дали ще може да се разчита на тези програми като една стабилна основа за довеждащата инфраструктура, която от своя страна би довела инвеститори, които биха задържали работещите в града, за да не е нужно гражданите да търсят своето препитание извън град Перник.

Г-н Кръстев взе думата и отново засегна въпроса за помощта и ресурсът за засегнатите региони като подчерта, че Стара Загора не е по- голям като регион и население от град Перник, но е в по-благоприятна икономическа ситуация. Г-н Кръстев предложи да се преразгледат разпределенията на средствата, тъй като 12 милиона лв. изглеждат доста сериозна сума за индустриален парк, но в действителност не са. Той предложи в критериите да се включат и бонус точки за вече изградената частична инфраструктура или предвидена такава. Г-н Кръстев попита за конкретния случай в Перник собственик на земята е общината, а индустриалният парк се стопанисва от акционерно дружество, собственост на общината и регистрирано като оператор и попита кой съответно трябва да бъде допустим кандидат и кой партньор. След това даде думата на г-н Антов, директор на индустриалната и логистична зона.

Г-н Антов коментира критериите за допустимост и зададе въпрос относно фокуса за използване на чиста енергия и типа на индустриалния парк, както и зададе въпроси по отношение на допустимите дейности и предложи операторите да се добавят като допустими кандидати.

Г-н Антов помоли за уточнение по отношение изискването за финансова стабилност и реализацията на нетни приходи от продажба и в конкретния случай за индустриалната зона на Перник, както и г-н Кръстев уточни, дружеството не е собственик на земята, но има сключен договор с община Перник за експлоатация на парка – предоставят услуга за поддържане и попита дали това се считат за приходи от продажба.

В отговор Г-н Кръстев поясни, че ако кандидатът е общината няма да има такъв проблем, но ако кандидатът в случая е оператора, този въпрос вече би имал значение. Според него за създаването на нови идндустриални зони и паркове не би следвало да съществуват такива изисквания за оборот. Целта е да се насърчават нови мерки.

Г-жа Карачолова пристъпи към разясняване на въпроса кой да бъде кандидат и партньор, като обясни, че има получени коментари и от други институции и вероятно критерият ще бъде прецизиран като по-общ, както и ще бъде представено по-широко тълкуване за конкретния случай, за да са допустими и двата варианта. Г-жа Карачолова допълни, че по време на останалите заседания на подкомитетите също е обсъждан въпроса относно прецизирането на критерия за нетните приходи от продажбите и ще се включат и допълнителните пояснения относно критерия в случай, когато става въпрос за нов парк и той съответно не покрива това условие.

Г-н Антов попита във връзка с приходите дали ще се изследват кандидатите като общо за трите години или поотделно и съответно г-жа Кети Карачалова отговори, че този показател ще се наблюдава общо за трите години.

Г-жа Александрина Костадинова, Лесотехнически университет, постави технически въпрос относно фокуса по критериите на чистата енергия като сподели наблюденията си, че едно предприятие може да се класира, дори ако не заложи използването на чиста енергия, като помоли за разяснение в този случай по какъв начин ще бъдат изпълнени съответните индикатори.

Г-жа Кети Карачолова благодари за въпроса и поясни, че използването технологии на чиста енергия носи 20 т., прагът наистина е 40 т., но всъщност по останалите два критерия точките са по 10 т. и 25 т. и всъщност, ако проектът не получи точки по този критерий, е малко вероятно да бъде класиран. Тя поясни, че и поради тази причина е завишен прага на преминаване, с идеята да се насърчи използването на чиста енергия. Г-жа Карачолова уточни, че проектът на методология и критерии дава рамката, с която разполагаме, но на етап разработване на Насоки за кандидатстване ще бъдат включени по-детайлни текстове и

допълнителни изисквания.

Г-жа Александрина Костадинова поясни, че въпросът е да се надгради и да се вижда още на етап разработване на критерии, че фокусът е там.

Г-жа Станкова попита г-жа Костадинова има ли конкретно предложение за постигане на този фокус.

Г-жа Александрина Костадинова уточни, че на този етап не са разглеждали в детайл, но могат при възможност да направят и конкретно предложение.

Г-жа Карачолова увери присъстващите, че непременно ще бъде обсъдено и разгледано в детайли.

Г-жа Христина Стоичкова, представител на Министерство на енергетиката сподели че МЕ подкрепя чистите технологии, но фокусът на тази процедура е друг, а именно създаването на нови индустриални зони и паркове, създаване на нови работни места. Според г-жа Стоичкова прагът от 40 т. е доста висок спрямо този от 65т. и по този начин има риск готови проекти да отпаднат и да не могат своевременно да се класират в списък с резервни предложения.

Г-жа Станкова се обърна към представителите на индустриалната зона в Перник с молба за конкретизиране на предложението за увеличаване на ресурса по процедурата.

Г-н Антов сподели, че конкретен разчет на необходимия ресурс не е направен до този момент, но ще се анализира и ще изпрати допълнително към УО.

Г-жа Юра Витанова даде думата на г-н Красимир Ненов, заместник-министър на енергетиката, за повече актуална информация за зеления и енергиен преход.

Г-н Красимир Ненов изрази мнение, че енергийният преход е започнал по-бързо отколкото сме били подготвени за него и добави, че подкрепя мнението на своите колеги за добра координация между участниците в процеса. Г-н Ненов подчерта, че националния интегриран план „Климат-енергетика“ е актуализиран и отговаря на поставените изисквания от ЕК, както и на териториалните планове за справедлив преход. Той заяви, че по отношение на НПВУ в хода на технически разговори с ЕК е постигнато нужното съгласие по ключовите реформи и продължаване на процеса. Допълни за проведени разговори с Европейската инвестиционна банка, МФ и МРРБ във връзка с ползването на третия стълб на ФСП и подчерта, че възможността за тези средства не бива да се пропуска. Той подчерта важността на подбора на проекти, които да допринесат за нови работни места и нова допълнителна стойност.

Г-жа Юра Витанова благодари и даде думата на Агнес Монфре, ЕК

Г-жа Агнес Монфре благодари за предоставената информация, като допълни че има три важни „части от пъзела“ за изпълнение на инвестициите от Фонда за справедлив преход, на които ако бъде намерено решение ще започне реалното изпълнение и постигане на търсеното въздействие върху териториите. Г-жа Монфре припомни, че още при програмирането на подкрепата по ФСП, съгласно чл. 11 от Регламента, е бил ясен ангажиментта за намаляване на производството на въглища до 2026 г. Освен това до 2030 г. е заложено да бъде увеличен делът на възобновяемата енергия, което в крайна сметка ще доведе до постепенното премахване на въглищата до 2038 г., кóето е залегнало и в трите териториални плана за справедлив преход. Г-жа Монфре заяви, че е необходимо да се съгласуват и всички останали ангажименти на България в най-кратки срокове, което включва и Националният план в областта на енергетиката и климата, както и пътната карта за климатична неутралност и резолюцията на

Народното събрание, която я придружава. Г-жа Монфре, заяви, че е насясно с усилията на УО на ПРР да приключи съгласувателния процес, но всички трябва да са наясно, че ако не се постигне политическа подкрепа в най-кратки срокове това ще доведе до проблем с инвестициите по ФСП, които ще трябва да бъдат възстановени или неизползвани.

Г-жа Юра Витанова благодари на всички членове на подкомитета за ефективната работа и даде думата на г-н Веселинов за заключителни думи.

Г-н Веселинов благодари за участието на всички, включили се в тази ползотворна и успешна среща. Той добави, че е останал с добри впечатления от заседанието за всички предложения в търсенето на конкретни решения.

Lyudmil Dimitrov Veselinov

Digitally signed by Lyudmil Dimitrov Veselinov
Date: 2024.12.11 13:37:34 +02'00'

.....

Людмил Веселинов,

Областен управител на област Перник

.....

ЮРА ЙОРДАНОВА-ВИТАНОВА

ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР

РУО НА ПРР